

Warszawa, dnia 6 września 2022 r.

Stanowisko uzupełniające Stowarzyszenia Energii Odnawialnej dotyczące projektu ustawy o
zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii
(projekt UC 74, wersja z dnia 10 czerwca 2022 r.)

Sz. P. Ireneusz Zyska

Sekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu ds. OZE

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Stowarzyszenie Energii Odnawialnej w dniu 23 czerwca 2021 r. złożyło uwagi w ramach konsultacji publicznych *projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii* (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UC74).

Jednocześnie w połowie 2022 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji została opublikowana zaktualizowana wersja przedmiotowego projektu, wprowadzająca kilka istotnych w ocenie Stowarzyszenia zmian. W ramach niniejszego materiału, jako Stowarzyszenie chcielibyśmy odnieść się do problematyki regulacji dotyczących mechanizmu nierynkowego ograniczania wytwarzania energii w instalacjach odnawialnych źródeł energii przez operatorów systemu elektroenergetycznego i zwrócić uwagę na elementy, które w naszej ocenie wymagają podjęcia dalszych prac.

W ramach złożonych w ubiegłym roku uwag wskazywaliśmy na negatywne skutki kierowania się kryterium ekonomicznym przez operatorów systemu przesyłowego przy wydawaniu poleceń ograniczenia wytwarzania energii w instalacjach OZE. Podnosiliśmy, że sytuacja, w której ograniczenia kierowane będą w pierwszej kolejności do instalacji o najniższym koszcie związanych z tym rekompensat, będzie rodzić ryzyko stosowania ograniczeń jedynie do wybranych, najnowocześniejszych instalacji uczestniczących w aukcyjnym systemie wsparcia i tych, których umowy o przyłączenie znoszą konieczność wypłacania rekompensat.

Biorąc pod uwagę projektowane brzmienie art. 9c ust. 7g, zgodnie z którym rekompensata nie przysługuje wytwórcy, w zakresie, w jakim postanowienia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej zwalniają operatora systemu elektroenergetycznego z odpowiedzialności za wstrzymanie lub ograniczenie wyprowadzenia mocy z danej jednostki wytwórczej oraz fakt, że projekt w zaktualizowanym brzmieniu w dalszym ciągu nie przewiduje żadnych mechanizmów, które ograniczyłyby możliwość nadmiernego ograniczania pracy jednej instalacji, projektowana konstrukcja może znacząco negatywnie wpłynąć na sytuację finansową określonych wytwórców. Negatywny wpływ projektowanych przepisów będzie dotkliwy tym bardziej, gdy polecenia ograniczeń dotyczyć będą instalacji, które mają zawarte długoterminowe umowy korporacyjne na sprzedaż energii. Jeśli w danej lokalizacji sieciowej ograniczenia będą dotyczyć jednej jednostki o najniższym koszcie rekompensaty, to będzie to negatywny sygnał dla rozwijającego się rynku korporacyjnych umów na sprzedaż energii (cPPA). Dodatkowo warto podkreślić, że w każdym przypadku priorytetyzacja ograniczania kosztów przyznawanych rekompensat przez operatorów ze względu na generowany wzrost ryzyka inwestycyjnego znajdzie odzwierciedlenie w kosztach energii wytwarzanej w takich instalacjach.

Powyższe zjawisko będzie dodatkowo nasilone w przypadku stosowania ograniczeń w ramach bardziej problematycznych z punktu widzenia funkcjonowania sieci elektroenergetycznej obszarów i w praktyce uniemożliwi faktyczną i w pełni obiektywną realizację drugiego projektowanego kryterium, którym, zgodnie ze zaktualizowanym brzmieniem jest minimalizacja zmniejszenia mocy wytwarzanej przez jednostki wytwórcze. Stoi ponadto w sprzeczności z zasadami równego traktowania obecnych na rynku podmiotów, które zawierały umowy o przyłączenie w różnych okresach i w oparciu o różne uwarunkowania i w praktyce stanowi sposób na przenoszenie ryzyka ograniczenia generacji na podmioty przyłączane, w związku z niewystarczającym rozwojem sieci.

Mając na uwadze opisane powyżej ryzyka inwestycyjne i finansowe, jakie generować będą projektowane regulacje oraz fakt, że skala tego zjawiska będzie możliwa do precyzyjnego określenia dopiero po ich wejściu w życie, w ocenie Stowarzyszenia konieczne jest, by ciężar ograniczania wytwarzania rozkładał się jak najbardziej równomiernie na jak największą liczbę instalacji, w tym również na źródła inne niż odnawialne.

W ślad za powyższym, jako bezwzględnie konieczne postrzegamy wprowadzenie maksymalnego limitu dla ograniczania generacji w ramach jednej instalacji wytwórczej w skali roku, na poniższych zasadach:

- Instalacje wiatrowe, których umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nie zwalniają operatora systemu elektroenergetycznego z odpowiedzialności za wstrzymanie lub ograniczenie wyprowadzenia mocy, bezwzględnie nie powinny otrzymywać poleceń ograniczających ich pracę powyżej 90 godzin w skali roku;
- Instalacje wiatrowe, których umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej zwalniają operatora systemu elektroenergetycznego z odpowiedzialności za wstrzymanie lub

ograniczenie wyprowadzenia mocy, powinny być uprawnione do otrzymywania rekompensat za ograniczenia powyżej 90 godzin w skali roku;

- Instalacje fotowoltaiczne, których umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nie zwalniają operatora systemu elektroenergetycznego z odpowiedzialności za wstrzymanie lub ograniczenie wyprowadzenia mocy, bezwzględnie nie powinny otrzymywać poleceń ograniczających ich pracę powyżej 30 godzin w skali roku;**
- Instalacje fotowoltaiczne, których umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej zwalniają operatora systemu elektroenergetycznego z odpowiedzialności za wstrzymanie lub ograniczenie wyprowadzenia mocy, powinny być uprawnione do otrzymywania rekompensat za ograniczenia powyżej 30 godzin w skali roku.**

Powyższe z jednej strony zmityguje przywołane ryzyka finansowe i inwestycyjne po stronie wytwórców, z drugiej zaś umożliwi operatorom sieci sprawne podejmowanie decyzji w odpowiedzi na dynamiczne, losowe zjawiska występujące w krajowym systemie elektroenergetycznym. Jednocześnie w zaproponowanej powyżej formie projektowany mechanizm nie stwarzałby dodatkowej bariery w zawieraniu korporacyjnych umów sprzedaży energii pomiędzy wytwórcami OZE a odbiorcami.

Ponadto, w celu przeciwdziałania uznaniowości procesu wydawania poleceń skutkujących ograniczeniem pracy instalacji wytwórczych, należy w sposób jak najbardziej transparentny określić sposób wyboru instalacji, w stosunku do których kierowane są polecenia. Powyższy proces powinien być możliwie przejrzysty, a uzasadnienie wyboru danej instalacji być udostępniane zainteresowanym stronom, w tym przede wszystkim wytwórcom, których dotyczy ograniczenie.

Dodatkowo warto zaznaczyć, że projektowany mechanizm, w zakresie dotyczącym sytuacji, w których rekompensaty nie będą przysługiwały w związku z brzmieniem zapisów umów o przyłączenie do sieci, może być postrzegany, jako tzw. zmiana zasad gry w trakcie jej trwania i ingerencja w prawa nabyte wytwórców energii z OZE. Dość powszechną praktyką w ostatnich latach było wydawanie warunków przyłączenia, zgodnie z którymi rekompensaty nie będą przysługiwały chyba, że kwestię tę w sposób odmienny uregulują przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Przedmiotowy projekt w sposób jednoznaczny rozstrzyga tę kwestię na niekorzyść wytwórców, powyższe uwarunkowania nie mogły jednak zostać przez nich uwzględnione, chociażby na etapie składania ofert w ramach systemu aukcyjnego. Powyższe stanowi więc istotną modyfikację zasad funkcjonowania na rynku wytwórców energii z OZE oraz ingerencję w ich przyszłą sytuację finansową.

Mając na uwadze powyższe postulujemy uzupełnienie projektu o przepisy przejściowe, zgodnie z którymi nowe zasady przyznawania rekompensat stosowane będą do umów o przyłączenie do sieci, które zaczną obowiązywać dopiero po wejściu projektowanych regulacji w życie.

Dodatkowo, w ramach zaktualizowanego brzmienia projektu, zgodnie z projektowanym art. 9c ust. 7h lit. a, rekompensata finansowa jest rozliczana w ramach potrąceń dokonywanych na podstawie umowy o świadczenie usług przesyłania albo umowy o świadczenie usług dystrybucji.

Warto zaznaczyć, że koszty związane z obsługą umowy o świadczenie usług przesyłania albo umowy o świadczenie usług dystrybucji po stronie wytwórców energii z instalacji OZE, w zależności od skali ograniczeń nakładanych na wytwórcę, mogą nie być wystarczające do tego, by podlegać rozliczeniom w ramach potrąceń z tytułu przyznanych rekompensat.

Jako Stowarzyszenie deklarujemy gotowość do odbycia spotkania i przeprowadzenia pogłębionej dyskusji w ramach przywołanych zagadnień.

Z poważaniem,

Sebastian Kwapuliński

Wiceprezes Zarządu

Do wiadomości:

Sz. P. Paweł Pikus

Dyrektor Departamentu Elektroenergetyki i Gazu